

Iveland kommune

RAPPORT

**Videre drift av Vatnestrøm barnehage/videre bruk av bygget
Iveland kommune – januar 2026**

(Administrativ utredning etter vedtak i PS 56/24)

RAPPORT

Vurdering av videre drift ved Vatnestrøm barnehage og videre bruk av bygget

Iveland kommune – januar 2026

Innledning

Denne rapporten er utarbeidet etter kommunestyrets vedtak i sak PS 56/24, hvor administrasjonen ble bedt om å foreta en helhetlig vurdering av driftsgrunnlaget for Vatnestrøm barnehage, basert på opptaket for 2025 og øvrige forhold av betydning for kvalitet, stabilitet og økonomi. Rapporten skal gi kommunestyret et faglig, balansert og oppdatert beslutningsgrunnlag for videre behandling av barnehagestrukturen i kommunen. Rapporten er en saksspesifikk faglig vurdering av videre drift ved Vatnestrøm barnehage innenfor rammene av kommunestyrets vedtak i sak PS 56/24. Den er ikke ment å være en overordnet barnehagebruksbehovplan eller en fullstendig økonomisk utredning av kommunens samlede barnehagestruktur, men et beslutningsgrunnlag knyttet til den konkrete problemstillingen kommunestyret har bedt administrasjonen vurdere.

I etterkant av vedtaket ble det fremmet krav om lovlighetskontroll. Statsforvalteren vurderte saken og konkluderte med at kommunestyrets vedtak var lovlig og innenfor kommunens handlingsrom som barnehageeier. Dette avklarer de rettslige rammene for den videre behandlingen av saken.

Vurderingene i rapporten bygger på tidligere behandlinger av saken fra perioden da Vatnestrøm barnehage var i ordinær drift, samt gjeldende lov- og regelverk for barnehagedrift. Det har ikke vært ordinær drift i barnehagen etter vedtak om midlertidig stenging. Det er derfor ikke innhentet nye drifts- eller erfaringsdata knyttet til barnehagedrift, og vurderingene bygger på tilgjengelig historisk materiale, gjeldende regelverk og oppdaterte analyser av demografi, økonomi og bygningsmessige forhold. Rapportens vurderinger er basert på barnehagelovens krav til kvalitet, bemanning, ledelse og forsvarlig drift, sammenholdt med analyser av demografiske forhold, økonomiske rammer og bygningsmessige vurderinger.

Vurderingene bygger videre på en kombinasjon av kvalitative og kvantitative analyser, herunder gjennomgang av tidligere politiske saker, erfaringer fra tidligere drift, statistikk fra Statistisk sentralbyrå (SSB), kommunale nøkkeltall samt gjeldende lov- og forskriftskrav. Det er lagt vekt på etterprøvnbarhet, konsistens og likebehandling i vurderingene.

Samlet sett gir dette et tilstrekkelig og relevant faglig grunnlag for å vurdere videre barnehagestruktur i kommunen.

Oppsummering

Vurderingene viser at barnegrunnlaget i Vatnestrøm-området er lavt og lite forutsigbart. I 2025 er det registrert 10 fødsler i Iveland kommune, og befolkningsframskrivninger gir ikke grunnlag for å forvente en utvikling som gir et stabilt og tilstrekkelig barnegrunnlag for drift av en egen barnehageenhet i området. Usikkerhet i framskrivingene, særlig i små kommuner, forsterker samtidig sårbarheten i driftsgrunnlaget.

Rapporten redegjør for at krav til bemanning, pedagogisk kompetanse, ledelse og forsvarlig drift etter barnehageloven gjelder uavhengig av barnehagens størrelse. Små og sårbare enheter gir økt risiko for ustabil bemanning, svakere fagmiljø og høyere kostnad per barn.

Alternative organiseringsformer, herunder etablering av et eventuelt barnehagetilbud i Vatnestrøm organisert som en desentralisert avdeling under Skaia barnehage, er vurdert. En slik organisering vurderes imidlertid ikke å redusere de grunnleggende utfordringene knyttet til lavt og varierende barnegrunnlag, bemanning, fagmiljø og driftsmessig sårbarhet i vesentlig grad.

Transport, nærmiljø og lokalsamfunnshensyn er vektlagt i vurderingene. Avvikling av barnehagetilbudet innebærer lengre reisevei for familier i Vatnestrøm-området og bortfall av et lokalt SFO-tilbud. Samtidig understrekes det at hensynet til tjenestenærhet må veies opp mot krav til kvalitet, stabilitet og likeverdige oppvekstsvilkår i hele kommunen, i tråd med kommuneplanens samfunnsdel.

Økonomiske forhold inngår som en del av den samlede vurderingen. Drift av små barnehageenheter med lavt barnetall innebærer høy kostnad per barn og begrenset økonomisk fleksibilitet, blant annet som følge av høye faste kostnader og sårbarhet ved fravær. Bruk av gjestebarnplasser i nabokommuner vurderes som et etablert og håndterbart virkemiddel for å sikre fleksibilitet og forutsigbarhet i barnehage tilbudet.

På bakgrunn av de samlede vurderingene av barn grunnlag, kvalitet, stabilitet, økonomisk bærekraft og risiko, anbefales det at barnehagedriften ved Vatnestrøm ikke videreføres.

Samtidig anbefales det å igangsette et eget utviklingsarbeid for videre bruk av bygget som tidligere har huset oppvekstsenteret, med sikte på å utvikle dette til en lokalsamfunnsarena og møteplass. En slik utvikling vurderes som et kompensatorisk tiltak for lokalsamfunnet og som en bærekraftig bruk av kommunens eiendom.

Ramme for vurderingen – sammenliknbar kommunal praksis og planmessig tilnærming

I vurderingen av videre drift ved Vatnestrøm barnehage har administrasjonen lagt til grunn en helhetlig tilnærming som tilsvarer praksis i flere sammenliknbare kommuner. Mange kommuner har de senere årene valgt å behandle spørsmål om barnehagestruktur, lokalisering og kapasitet gjennom egne overordnede planer, ofte omtalt som barnehagebruksbehovsplan, barnehagestrukturplan eller tilsvarende.

Formålet med slike planer er å sikre:

- langsiktige og forutsigbare beslutninger om barnehagestruktur
- sammenheng mellom demografi, kvalitet, økonomi og organisering
- likeverdige tjenester innenfor kommunens samlede ressursrammer

Selv om Iveland kommune ikke har en egen barnehagebruksbehovsplan, er vurderingene i denne rapporten bygget opp etter tilsvarende prinsipper. Det innebærer at spørsmålet om Vatnestrøm barnehages framtid ikke vurderes isolert, men i sammenheng med kommunens samlede barnehage tilbud, forventet befolkningsutvikling, krav til kvalitet og behovet for stabile og bærekraftige tjenester over tid.

Administrasjonen har i denne vurderingen lagt vekt på erfaringer og praksis fra andre kommuner, herunder hvordan små og mellomstore kommuner håndterer barnehager med lavt og svingende barnegrnlag. Et gjennomgående trekk i slike vurderinger er at barnegrnlaget over tid er avgjørende for om det er mulig å opprettholde forsvarlig drift, uavhengig av organisatorisk modell eller lokalisering. Rapporten er dermed ment å fungere som et strategisk beslutningsgrunnlag for barnehagestruktur, i tråd med kommunens ansvar som barnehageeier og barnehagemyndighet.

Vatnestrøm er et lokalsamfunn med lang historie og sterk identitet. Barnehagen har tidligere hatt betydning for bygdas aktivitet, oppvekstmiljø og attraktivitet, og det er forståelig at spørsmål om struktur og nærhet vekker engasjement. Vatnestrøm har over tid hatt barnehage og SFO som viktige institusjoner i nærmiljøet. Disse tilbudene har bidratt til aktivitet, tilhørighet og forutsigbarhet i bygda, og har vært en del av det som i kommuneplanens samfunnsdel beskrives som grunnlaget for levende og attraktive lokalsamfunn. Når slike tjenester faller bort, oppleves det som et reelt tap for bygda. Dette er et hensyn som må tas inn i helhetsvurderingen, selv om barnehagedriften vurderes ut fra kriterier om kvalitet, stabilitet og barnehagelovens krav. Vurderingen som presenteres her søker derfor å ivareta både faglige og samfunnsmessige perspektiver på en måte som gir en helhetlig framstilling av situasjonen.

Demografisk utvikling og barnegrnlag – vurdering av forutsetninger for drift

Et bærekraftig barnehagetilbud forutsetter et tilstrekkelig og stabilt barnegrnlag over tid. I vurderingen av videre drift ved Vatnestrøm barnehage er derfor demografisk utvikling og faktisk barnegrnlag et sentralt premiss.

Vatnestrøm-området har over flere år hatt et lavt og varierende antall barn i barnehagealder. Dette har gjort barnehagen sårbar for små endringer i barnekullene, og erfaringene fra tidligere drift viser at selv mindre variasjoner har gitt store utslag for bemanning, økonomi og stabilitet i tilbudet.

I 2025 er det registrert totalt 10 fødsler i Iveland kommune. Dette indikerer et lavt samlet fødselstall og gir et begrenset tilfang av barn i barnehagealder i årene som følger. Tallene må samtidig forstås i lys av kommunens størrelse, der små årskull gir stor relativ betydning av enkeltår og enkeltfamilier.

Kommunens befolkningsframskrivninger viser ikke tegn til en utvikling som tilsier økte fødselstall eller vesentlig vekst i antall barn i barnehagealder på kort eller mellomlang sikt. Det foreligger per i dag heller ingen kjente utbyggingsprosjekter, tilflyttingstiltak eller andre strukturelle forhold som med rimelig grad av forutsigbarhet tilsier en endring i denne utviklingen.

Samtidig er det knyttet usikkerhet til befolkningsframskrivninger, særlig i små kommuner og geografisk avgrensede områder som Vatnestrøm. Enkeltår kan vise variasjoner, og enkeltfamilier kan få stor betydning for lokale tall. Denne usikkerheten tilsier imidlertid også økt sårbarhet i driftsgrunnlaget, ettersom små endringer raskt kan få store konsekvenser for barnetall og bemanning.

For å underbygge vurderingen av barnegrnlaget er det også sett på utviklingen i antall barn i barnehagealder over tid, basert på tilgjengelige tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Tallene viser antall barn per 1. januar det enkelte år og gir et sammenliknbart bilde av utviklingen over tid.

Statistikken for perioden 2020–2025 viser en tydelig nedgang i antall barn i alderen 1–5 år i Iveland kommune. Antallet barn i denne aldersgruppen har gått fra 103 barn i 2020 til 85 barn i 2025. En enkel prognose for 1. januar 2026, basert på kjente fødselstall og forutsatt ingen netto inn- eller utflytting, indikerer ytterligere reduksjon til om lag 76 barn i alderen 1–5 år. Nedgangen gjelder både gruppen 1–2 åringer og 3–5 åringer, som samlet utgjør grunnlaget for barnehagedrift. Prognosen indikerer et samlet fall i antall barn i barnehagealder på nær 10 prosent fra 2025 til 2026. Dette samsvarer med utviklingen i fødselstall, der det i 2025 er registrert 10 fødsler i kommunen.

Tallmaterialet bekrefter at barnegrnlaget ikke bare er lavt, men også viser en fallende tendens, noe som forsterker vurderingen av at driftsgrunnlaget for en egen barnehageenhet i Vatnestrøm er svakt og lite forutsigbart over tid.

I tidligere politiske behandlinger av saken har kommunestyret drøftet hva som kan anses som et tilstrekkelig barnegrnlag for forsvarlig drift av Vatnestrøm barnehage. Barnehageloven fastsetter ikke et rettslig minstekrav til antall barn i en eksisterende barnehage.

I forbindelse med behandlingen av saken i tjenesteutvalget 22.01.2025 og kommunestyret 06.02.2025 valgte kommunestyret likevel å legge etableringskriteriene i barnehageloven § 6

til grunn som en politisk definisjon av hva som videre skulle forstås som «tilstrekkelig antall barn» i vurderingen av videre drift.

Dette ble gjort for å sikre forutsigbarhet, likebehandling og en tydelig ramme for vurderingene, ikke for å innføre nye rettslige terskler. Denne politiske avklaringen ble lagt til grunn for administrasjonens videre vurderinger av kvalitet, bemanning, stabilitet og forsvarlighet i barnehagetilbudet, og inngår som en del av beslutningsgrunnlaget også i denne rapporten.

På denne bakgrunn vurderes det demografiske grunnlaget som svakt og lite forutsigbart for etablering eller videreføring av en egen barnehageenhet i Vatnestrøm. Selv om kortsiktige variasjoner ikke kan utelukkes, gir verken faktiske tall eller framskrivninger tilstrekkelig sikkerhet for et stabilt barnegrunnlag over tid.

Dagens og forventede barnegrunnlag ligger under eller svært nær disse tersklene, og vurderes som både lavt og lite forutsigbart. Dette innebærer at en eventuell gjenåpning av Vatnestrøm barnehage vil være særlig sårbar for endringer i barnegruppen, flytting av enkeltfamilier eller variasjoner mellom årskull.

Administrasjonen vurderer derfor at det demografiske grunnlaget per i dag ikke gir tilstrekkelig sikkerhet for å kunne etablere og opprettholde et stabilt og faglig forsvarlig barnehagetilbud i Vatnestrøm over tid, innenfor de politiske rammer som kommunestyret har lagt til grunn. Risikoen for raskt fallende barnetall, høy kostnad per barn og utfordringer knyttet til bemanning og kvalitet vurderes som betydelig.

Krav til drift, kvalitet og stabilitet – faglig vurdering

Barnehageloven stiller tydelige krav til kvalitet, bemanning og pedagogisk ledelse i barnehager. Normkravene for bemanning og pedagogisk bemanning beregnes med utgangspunkt i antall barn, men lavt barnetall innebærer likevel ikke tilsvarende fleksibilitet i den praktiske driften. I små enheter kan åpningstid, krav til forsvarlig drift og sårbarhet ved fravær medføre behov for en bemanning som i praksis gir begrenset handlingsrom, selv når normene isolert sett er oppfylt.

Ved tidligere drift i Vatnestrøm barnehage var barnegrunnlaget lavt og sårbart for små endringer. Dette ga begrenset fleksibilitet i bemanning og gjorde driften mer utsatt ved fravær

og endringer i barnegruppen. I tidligere politiske behandlinger av saken er det pekt på at lavt og varierende barnegrunnlag over tid gir en driftsmessig sårbarhet, særlig ved fravær og endringer i barnegruppen. I små enheter kan slike forhold få relativt store utslag, og stabilitet og kontinuitet kan dermed utfordres selv i perioder der krav til bemanning, pedagognorm og styrerressurs i utgangspunktet er oppfylt.

Små barnehageenheter har generelt mindre robusthet enn større enheter. Når barnegrunnlaget er lavt og varierende, må de samme faste kravene til bemanning og ledelse oppfylles, samtidig som kostnaden per barn øker og den driftsmessige sårbarheten blir større.

Dette innebærer at kommunen, ved vurdering av videre barnehagestruktur, må legge særlig vekt på om det er mulig å sikre et stabilt og kvalitativt godt tilbud over tid. Hensynet til barnets beste forutsetter forutsigbarhet, kontinuitet og tilstrekkelig faglig kapasitet i hverdagen.

Krav ved oppstart eller gjenoppstart etter barnehageloven § 10

Barnehageloven § 10 fastsetter at alle barnehager skal være godkjent av kommunen før drift kan igangsettes. Godkjenningen skal sikre at barnehagen drives på en forsvarlig måte og oppfyller lovens krav til fysisk miljø, sikkerhet, bemanning og pedagogisk kvalitet.

Når en barnehage har vært midlertidig stengt over tid, kan tidligere godkjenning ikke legges til grunn uten en ny vurdering. Dette skyldes at både faktiske forhold og rammebetingelser kan ha endret seg siden barnehagen sist var i drift. En eventuell gjenåpning av Vatnestrøm barnehage må derfor behandles som oppstart av drift på nytt, i tråd med gjeldende regelverk. Ved en slik gjenoppstart må kommunen som barnehagemyndighet foreta en samlet vurdering av om barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og tilhørende forskrifter. Dette omfatter blant annet vurdering av byggets egnethet, inne- og utemiljø, sikkerhet og helse, samt systemer for internkontroll og HMS.

Videre må bemanning og ledelse vurderes særskilt. Barnehageloven stiller krav til både pedagognorm og styrerressurs, jf. §§ 18 og 25. Disse kravene gjelder uavhengig av barnehagens størrelse og innebærer at tilstrekkelig pedagogisk ledelse og grunnbemanning må være på plass fra første driftsdag. Det kan ikke legges til grunn løsninger som avviker fra lovens minstekrav.

Kravene til et trygt og godt barnehagemiljø etter kapittel VIII i barnehageloven gjelder for barnehager i drift, og vil måtte ivaretas ved en eventuell oppstart. Kommunens vurdering etter barnehageloven § 10 skal uansett bygge på om barnehagen oppfyller krav til forsvarlig drift, herunder fysiske forhold, sikkerhet, bemanning, pedagogisk kvalitet og internkontroll. Samlet innebærer dette at en eventuell gjenåpning av Vatnestrøm barnehage utløser en full godkjenningssprosess etter § 10. Det er ikke adgang til forenklet behandling alene som følge av tidligere drift, og vurderingen må baseres på dagens regelverk og faktiske forhold.

Transport, nærmiljø og lokalsamfunnshensyn

Stenging av Vatnestrøm barnehage har medført lengre reisevei for familier i området. Det finnes ikke kollektivtilbud som avhjelper dette, og for enkelte foreldre innebærer dette en mer krevende hverdagslogistikk. Det samme gjelder oppvekstløpet videre, ettersom det heller ikke finnes SFO-tilbud i nærmiljøet. SFO-tilbudet er videreført som en del av tilbudet ved Iveland skole, i tråd med dagens organisering.

Dagens struktur innebærer at barn i Vatnestrøm-området ikke lenger har et sammenhengende oppveksttilbud i bygda. Dette berører både familienes hverdag og opplevelsen av tjenestenærhet. Barnehage og SFO har tidligere vært viktige institusjoner i lokalsamfunnet, og bortfall av disse tilbudene oppleves som et reelt tap for bygda.

Kommuneplanens samfunnsdel vektlegger levende og attraktive bygder som et sentralt mål. Samtidig understrekes betydningen av bærekraftige tjenester av høy kvalitet og likeverdige oppvekstsvilkår i hele kommunen. I vurderingen av barnehagestrukturen må hensynet til nærmiljø og lokalsamfunn derfor veies opp mot krav til kvalitet, stabilitet og forsvarlig drift. Disse hensynene er sentrale i den samlede vurderingen, men må ses i sammenheng med kommunens ansvar for å sikre stabile, likeverdige og økonomisk bærekraftige tjenester over tid.

Økonomiske hovedforhold

Vurderingen av videre drift ved Vatnestrøm barnehage må ses i sammenheng med de samlede rammebetingelsene for kommunal barnehagedrift, herunder krav til kvalitet, bemanning,

ledelse og stabilitet. Økonomiske forhold er ikke avgjørende alene, men inngår som en sentral del av vurderingen av om det er mulig å sikre et forsvarlig og bærekraftig tilbud over tid.

Kommunal barnehagedrift er preget av høye faste kostnader som i begrenset grad kan tilpasses variasjoner i barnetall. Dette gjelder særlig kostnader knyttet til grunnbemanning i tråd med bemanningsnorm, oppfyllelse av pedagognorm, krav til pedagogisk ledelse og styrerressurs. Når barnetallet er lavt og svingende, gir dette høy kostnad per barn og begrenset økonomisk fleksibilitet.

Følgende økonomiske forhold vurderes som særlig relevante i denne saken:

- kostnader til grunnbemanning i tråd med bemanningsnorm
- oppfyllelse av pedagognorm og krav til pedagogisk ledelse
- styrerressurs i samsvar med barnehagelovens krav
- høy kostnad per barn ved små og svingende barnegrupper
- økt sårbarhet ved fravær og behov for vikarbruk
- faste driftskostnader som ikke kan skaleres ned ved lavt barnetall
- langsiktig økonomisk risiko knyttet til ustabil demografisk utvikling

Erfaringer fra tidligere drift ved Vatnestrøm barnehage, samt fra sammenliknbare kommuner, viser at små barnehageenheter gjennomgående gir høyere kostnad per barn og mindre fleksibilitet enn større og mer robuste enheter. Dette gjør økonomien mer sårbar for endringer i barngrunnlaget og gir begrenset handlingsrom over tid.

Gjestebarne og bruk av plasser i nabokommuner

Bruk av gjestebarnplasser i nabokommuner er en etablert og vanlig løsning i små kommuner, og inngår som en del av et helhetlig barnehagetilbud der kommunen samlet sett har tilstrekkelig kapasitet. Slike ordninger gir fleksibilitet og kan være både økonomisk forutsigbare og hensiktsmessige, særlig når barngrunnlaget i deler av kommunen er lavt og ustabilt.

Gjestebarnekostnader representerer ikke mangelfull planlegging, men et bevisst virkemiddel for å håndtere variasjoner i etterspørsel. I mange tilfeller vil kostnaden per barn være lavere enn ved drift av en liten og sårbar barnehageenhet med høye faste kostnader og begrenset mulighet for tilpasning.

Byggets tilstand og vurdering av framtidig bruk

Dersom barnehagedrift ved Vatnestrøm ikke videreføres, aktualiseres spørsmålet om byggets videre bruk og funksjon i lokalsamfunnet. Vurderingen av byggets tilstand og framtidige anvendelse må derfor ses i sammenheng med både endringer i tjenestestrukturen og behovet for å opprettholde aktivitet og møteplasser i bygda.

Vatnestrøm oppvekstsenter har tidligere bestått av skole, barnehage og SFO.

Skolevirksomheten ble avviklet for flere år siden. Barnehagen har i ettertid vært det siste gjenværende tilbudet i bygget, og SFO har vært organisatorisk knyttet til barnehagen så lenge denne var i drift. Etter vedtak om midlertidig stenging av barnehagen har det ikke vært ordinær daglig drift i bygget.

Bygget vurderes å være i god teknisk stand. Det anses at bygget kan tas i bruk uten omfattende investeringer, enten til barnehagedrift eller til annen kommunal eller lokal aktivitet.

Ved eventuell gjenåpning av barnehagedrift vil det være behov for en ny helhetlig vurdering i tråd med gjeldende regelverk, herunder:

- krav til universell utforming
- krav til helse, miljø og sikkerhet (HMS)
- krav til inne- og utemiljø etter barnehageloven
- byggets egnethet og funksjonalitet for barnehagedrift
- eventuelle behov for tekniske tilpasninger
- krav knyttet til godkjenning etter barnehageloven § 10

Dersom barnehagedriften ikke videreføres, vurderes videre bruk av bygget som et mulig kompensatorisk tiltak for lokalsamfunnet. Administrasjonen vurderer at bygget har et betydelig potensial for utvikling som lokalsamfunnsarena og møteplass, og at en omdisponering til grendehus eller flerbruksbygg kan bidra til å opprettholde aktivitet, fellesskap og tilstedeværelse i bygda.

Bygget inneholder blant annet treningshall, skolekjøkken og fellesarealer som gir gode forutsetninger for et bredt spekter av aktiviteter. Det vurderes å kunne tilrettelegges for organiserte trenings- og fritidsaktiviteter, tilbud for ungdom, møteplasser for ulike aldersgrupper, kurs- og kulturaktiviteter, samt utlån av lokaler til private arrangementer som

konfirmasjoner, dåp og selskap. Det kan også vurderes lavterskeltilbud på dagtid, som familietreff eller åpne møteplasser for småbarnsfamilier og hjemmeværende foreldre. Dagens kostnader til drift og vedlikehold av bygget er estimert til om lag 500 000 kroner per år på hele bygget. Ved økt bruk kan kostnadene øke noe. Samtidig vurderes det at høyere aktivitetsnivå og økt samfunnsnytte kan gi bedre samlet utnyttelse av kommunens eiendom. Det vurderes derfor som hensiktsmessig å utrede en framtidig drifts- og samarbeidsmodell i dialog med lokale aktører, herunder Vatnestrøm grendelag og øvrig frivillighet. Det anbefales at videre arbeid med byggets framtidige bruk organiseres som et eget utviklingsarbeid i samarbeid mellom kommunen og lokalsamfunnet. Formålet er å avklare bruksform, organisering, ansvarsdeling og økonomiske rammer. Administrasjonen vurderer det ikke som aktuelt å selge bygget på nåværende tidspunkt, men legger til grunn at bygget fortsatt skal være i kommunalt eie og brukes aktivt til nytte for Vatnestrøm og kommunen som helhet.

Risiko og konsekvens ved eventuell gjenåpning

En eventuell gjenåpning av Vatnestrøm barnehage etter lang tids stenging vil forutsette vurderinger knyttet til organisering, bemanning og driftsoppsett, og kan innebære behov for etablering av nye eller justerte organisatoriske rammer. Dette medfører faglige, økonomiske og organisatoriske risikofaktorer som må vurderes i sammenheng.

Rekruttering av styrer og kvalifisert pedagogisk personale er en kjent utfordring nasjonalt.

Ved en eventuell gjenåpning etter lengre tids stenging vil det måtte vurderes om det er behov for å etablere eller justere organisatoriske rammer, rutiner og samarbeidsformer.

Oppstartsfasen kan derfor være mer sårbar, uavhengig av hvilke personellressurser som inngår i driften.

Små enheter med lavt barnetall er generelt mer utsatt for fravær og uforutsette endringer.

Begrenset fagmiljø og liten fleksibilitet kan gi risiko for ujevn kvalitet og økt belastning på personalet. Samlet sett innebærer dette høyere risiko for både kvalitet og økonomi enn drift i en større og mer robust enhet.

Samlet vurdering og anbefaling

Vurderingen av Vatnestrøm barnehages framtid berører flere hensyn som delvis trekker i ulike retninger. Nærhet, lokalsamfunn og bygdas rolle er viktige forhold, og et barnehage tilbud i nærmiljøet har stor verdi for familier i Vatnestrøm. Samtidig må disse hensynene veies opp mot kommunens ansvar for å sikre stabile, likeverdige og faglig forsvarlige tjenester for alle barn i kommunen.

Det demografiske grunnlaget for barnehagedrift i Vatnestrøm vurderes som svakt og lite forutsigbart. Erfaringer fra tidligere drift og befolkningsframskrivninger tilsier at enheten vil være sårbar for svingninger i barnetall. Kravene til bemanning, pedagogisk kvalitet og styrerressurs kan ikke tilpasses etter enhetens størrelse, noe som gir høy kostnad per barn og begrenset fleksibilitet i driften.

Skaiå barnehage har et større og mer robust fagmiljø, bedre håndtering av fravær og større forutsigbarhet i den daglige driften. Dette gir samlet sett bedre forutsetninger for å sikre kvalitet, stabilitet og kontinuitet i barnehage tilbudet over tid.

På bakgrunn av en samlet vurdering av barnegrnlag, kvalitet, økonomi, risiko og føringer i kommuneplanens samfunnsdel, vurderer administrasjonen at barnehage tilbudet i Iveland samlet sett best ivaretas gjennom videre drift i én samlet enhet ved Skaiå barnehage. Samtidig anerkjennes tapet av tjenestenærhet for Vatnestrøm.

Administrasjonen anbefaler derfor at bygget i sin helhet videreutvikles og tas i bruk som en lokalsamfunnsarena, for eksempel grendehus eller aktivitetshus, med formål om å ivareta bygdas behov for aktivitet, møteplasser og fellesskap, i samarbeid med grendelag, frivilligheten og andre relevante lokale aktører. Bygget bør samtidig kunne disponeres fleksibelt av kommunen til kommunale aktiviteter, midlertidige funksjoner eller arbeidsplasser ved behov.

Iveland – 11.01.2026

Merete Holtan

Kommunedirektør

Egil Mølland

Kommunalsjef samfunnsutvikling

Anette Johnsen

Kommunalsjef helse og oppvekst

Ånon Eikeland

Økonomisjef

